

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzori hirdetésnél olcsóbb. Nyilttér sora 25 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr. A hirdetések Bittermann Nándor nyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el. Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A nemzet ítélete.

Az ellenzéknek majdnem három hónapon át túlságos intenzív erővel folytatott erős agitációja után, az éppen befejezett képviselőválasztások eredménye mutatja, hogy ezen agitációk az országban termékeny talajra nem igen találtak, és hogy a nemzet bízik azon kormányban, mely kilenc éven keresztül hazafiasan és államférfiúi tapintattal intézte az ország és a nemzet ügyeit.

Nagy többséggel, higgadt és józan megfontolással, mint politikailag érett és nagy történelmi multtal bíró nemzethez illő, visszaautasította az ellenzék vezéreinek arany jövőt jósoló ígéreteit és feltétlen bizalmat szavazott azon férfúnak, kinek tiszta, önzetlen hazafiságáról és kitűnő államférfiúi hivatásáról kilenc évi kormányzása alatt meggyőződött. Feltétlen bizalmat szavazott egyúttal azon férfúnak, ki akkor, midőn hazája és nemzete nagyságát és boldogítását tűzte ki célul, megküzdenni hajlandó és képes is, bárminő hatalmas áramlattal. A választások eredményével a nemzet megkoszorúzta Tisza Kálmán hazafiságát és nagy államférfiúi tehetségét!

Ez méltó volt a magyar nemzethez mint oly nemzethez, mely egy hosszú alkotmányos életen át a törvényadta önrendelkezési jog gyakorlásában, megtanulta a közélet embereit és az aktív status férfiakat, nem egyéni tekintetből, nem a pillanat behatása alatt, nem személyes antagonistáiknak meghurcoltatása után, hanem alkotásaikhoz mérten méltatni és megítélni. A higgadt, józan gondolkodású és egyúttal önzetlen és komoly politikus, a status férfi által teremtett alkotásokat nem tekinti eszményi szempontból, hanem hogy az adott viszonyok között mennyire voltak keresztülvihetőek és mennyire szükségesek az államcél eléréséhez; de egyúttal azt is fontolóra veszi, mennyiben lengi azokat át a hazafiság szelleme. Állami viszonyaink megrázkódtatásával járó merész politikát, hazánk jövőjével va banque játékot űzni, kríziseket és extrémeket provokálni — a nemzet a sok keserű tapasztalatok után visszautasítja. A közjogi alap megteremtői, az Ausztriával kötött transzaktionál kizárólagosan csak Magyarország szabadságát tartották szem előtt, anyagi vagy közigazgatási emelését figyelembe nem vették; úgy hogy Magyarország az 1875-ik évben már is a tönk szélén állott. Ekkor Tisza volt az, ki a tuzióval a nemzet erejét a gazdasági kérdés megoldására összpontosította és azóta ezen irányban kifogyhatlan erővel dolgozik úgy, hogy most már a nemzet gyarapodni kezd. A nemzet praktikus nemzetté vált s Tiszát mint a realistikus iránynak leghívebb, legérellyesebb, de egyúttal leggenialisabb képviselőjét, ajándékozta meg most már negyedszer feltétlen bizalmával. Ezzel a magyar nemzet önmagát becsülte meg és vívta ki más nemzetek megbecsülését; mert mint politikailag iskolázott nemzet mutatta be magát, mely nem hajhássza az elérhetlen eszményeket és nem engedí magát tényekkel szemben, üres ígéretekkel vagy általánosságban mondott, de semmivel sem indokolt vádak által, félrevezettetni. A nemzet tehát oly

párttal szemben, mely a politikai életben csak képzelhető minden elemből van összeállítva; egy párttal szemben, mely ó- és uj-konzervatívokból, agraristákból, szabadelvűekből, radikalokból, ideálistákból, orthodox kalvinistákból, ultramontánok és antiszemitákból áll s mely csak személyes oppozíciót képez — Tisza Kálmánban, az 1875-iki évben teremtett új politikai aerájának egyedüli biztosítékát látta és a választási eredménnyel kimondotta, hogy ezen férfiú vezérlete alatt, ki azon új aerát teremtette, kíván a megindult irányban tovább haladni és az ország sorsát ismét azon kezébe letenni, melyek tiszták és hatalmasaknak bizonyultak.

De kimondotta egyúttal, hogy az államszervezet minden ágában észlelt és tapasztalt hiányoknak javulását is egyedül tőle várja. Elvárja különösen első sorban, hogy az állam összpolgárainak nemcsak politikai, hanem társadalmi egyenjogúsítását törvény által biztosítsa; mert csak azon állam lehet nagy és erős, melynek polgárai mind szabadok. Elvárja tőle az igazságszolgáltatás javítását; mert a jó igazságszolgáltatáson alapszik a nemzet hitele.

Jó igazságszolgáltatás pedig csak akkor várható, ha két főtenyezője, a bírói és az ügyvédi-kar anyagilag függetlenítettik. Elvárja tőle, hogy a törvényhozás egyik faktora, a főrendiház, szerkezetében, méltó legyen magas hivatásához, elvárja a főrendiház reformját. Végre erélye és államférfiúi tapintatától elvárja, hogy azon járványtól, mely a nemzet testén rágódik s melyet az ujkor terminológiája antiszemizmusként nevez, mely azonban nem egyéb mint a nihilizmus egyik válfaja, — megszabadítsa; mert veszélyezteteti az állam auctoritását és a nemzet reputációját.

Bízunk Tisza Kálmán, a nagy hazafi és genialis államférfiuban, de elvárja állami viszonyainknak minden irányban való javítását.

Ez a nemzet igazságos s megdönthetetlen ítélete!

Dr. Schuller Simon.

A megyei muzeum érdekében.

»A megyében a hazát szeretni,« e mondatban van kifejezve korszerű haladásunk titka. Sokan csak azért kerítenek nagy feneket szóval hirdett hazafiságuknak, hogy fáradtságot igénylő közhasznú tevékenységtől önmagukat felmenthessék; pedig a szó csak szó és még nem való. »Tenni!« korunk jelszava. Tegyen meg mindenki tőle telhető, azon szűkebb körben, melyben hazafisága tettekben érvényesülhet; működjék közre mindenki mindeu telhető módon szülőhelye, anyamegyéje felvirágoztatásának érdekében; mutassa meg mindenki tetteivel, áldozatkészségével, hogy »megyéjében hazáját szereti:« úgy közvetlenül tökélyesülni fog azon mozaik kő, melyet helyi patriotizmusnak neveznek; úgy közvetve tökélyesülni fog maga azon nagy mozaik festmény, melyben hazánk állapota élénk színekkel rajzolódik.

A feltétlen központosítás kora lejárt. Mindent az ország fővárosába összpontosítani helyes volt akkor, midőn hazánk anyagi és szellemi állapotai még oly hátramaradottak voltak, hogy azt a kevés anyagi és szellemi kapitálist, mellyel hazánk rendelkezett, egy pontba össze kellett gyűjteni, hogy csak »valamit« is felmutathassunk. Az idők és viszonyok változtak. Hazánk óriási haladást tanusított a lezajlott

három évtized alatt; most már mindent egy helyre, az ország szívébe, összepontosítani, túltengést, hypertrophiát idézne elő és az egész államgépezet haladására szélhűdésszerűleg, bénítólag hatna. Ma a minden téren érvényesülő decentralizatio képezi a korszerű haladás condicio sine qua non-ját.

Alakultak és alakulnak is a legújabb időben a kor intő szava iránt fogékonyabb megyék területén egyes anyagi vagy szellemi alapon álló szövetkezesek, konzorciumok, társulatok és egyletek, hogy így az ország egyes tényezőinek belértéke, minden irányú haladás útján emelkedjék s ez úton a megyék összegének, a hazának, értéke is folyton nagyobbodjék: Bácsme gyében is a közelmúltban, sok vajadás után, megalakult az első szellemi központ, melyből idővel egyéb mások is kifo gnak rajzani, a »Bácsme gyei történelmi társulat.« Ha megyénk ez első szellemi központja a közönynek áldozatává lesz, haladásunk ismét hosszú időre szóló visszaesést fog feltüntetni.

Minden kezdet nehéz. Aki túlbuzgalmában e zsenge egyletet egyszerre a tudományos akademia, vagy az országos történelmi társulat színvonalán óhajtaná látni, és mert e lehetőség egyszerre valósággá nem lehet, azokat, kik e szellemi központot teremtették és munkájukkal fenntartják, szemrehányásokkal illeti, rossz szolgálatot tesz a jó ügynek és kockáztatja azt, hogy annak Hierostratusa legyen. Szerény, serény, kitartó munka virágoztathat fel csak minden szép kezdeményezést.

A megyei történelmi társulat életében egy nevezetes forduló pont következett be: legközelebb saját helyiséget nyer a megye székházában gyűjteményei, muzeuma, számára.

De nem elég, hogy muzeumi helyiség e legyen, kell, hogy lassankint az be is töltessék gyűjteményeinkkel: e muzeumban testet nyer a szellemi alapon nyugvó egylet és a valóságosan élő, látható lények, megyei tényezők sorába lép. A megyei muzeumnak a következő fő osztályai lesznek:

I. Pénz és érem gyűjtemény. Ez osztályban első sorban mindazon régebbi pénzek foglalhatnak helyet, melyek a megye területén találtak, azon felül az egybehasonlítás lehetőségének szempontjából, olyan régebbi és újabb pénzek is, melyek más helyeken kerültek felszínre vagy más országokban dívnek vagy dívtak. A pénz és érem gyűjtemény hivatva van sok történelmi mozzanatról tanulságos tényeket felderíteni.

II Régiségyűjtemény. Ez osztályban helyet foglalnak vallási, katonai, polgári stb. régiségek, tárgyak, melyek az elmúlt idők művelődési állapotait tanulságos világitásba helyezik és első sorban a megye területén kerültek felszínre; de a másutt találtak is örömmel fogadtatnak, csak a lehelly jeleztessek. A legcsekélyebbnek látszó tárgy is ily muzeumban hízagpótlóvá lehet.

III. Okirat, pecsét, címer gyűjtemény; első sorban olyanok, melyek megyénknek, községeinek vagy családainak multjára vonatkoznak. Ha a tulajdonos az eredetieket nem nélkülözhetné, úgy azok másolatai is köszönettel fogadtatnak.

IV. A megyei történelemre vonatkozó nyomtatott vagy kéziratban levő könyvek, monographiák, tanulmányok, térképek.

V. Bármely könyv, hirlap, röpirat vagy egyéb nyomtatvány, mely e megye területén

jelent meg, vagy megyénk valamely szülőtte által bárhol másutt lett kiadva.

A megyei történelmi társulat köszönettel fogad minden e fentebbi csoportok bármelyikéhez tartozó szives adományt; ha azonban a tulajdonos azoktól végleg megválni nem tudna, úgy térítvény mellett mint letétet is a legnagyobb örömmel elfogadja azokat, a tulajdonosnak fentartott teljes rendelkezési szabadság tiszteletben tartása mellett.

A történelmi régiségek megőrzése tekintetéből szentesített 1881-iki XXXIX-iki törvény szándéklatának is leghelyesebben felel meg e megye közönsége, ha a területén talált vagy található bármilyen régiséget a megyei muzeumnak juttatja; egyes tanintézeteknek adott régiségek a nagy közönségre nézve hozzáférhetlenek, és így újból eltemetettek.

A történelmi társulattól nyert megbízást folytán tisztelettel felkérem a megyei közönséget, hogy a tulajdonában levő régiségeket vagy muzeumba való tárgyakat a muzeum számára átengedni s azokat alulirtoz beküldeni kegyeskedjék.

Karoljuk fel egyesült erővel megyénk kulturális érdekeit, támogassuk egyetlen illetén megyei társulatunkat és muzeumunkat: ne szóval, hanem tettel és áldozatkészséggel szeressük megénkben a hazát!

Zombor, 1884. június 23-án.

Dr. Margalits Ede.

Előfizetésre felhívás

BÁCSKA

VII. ÉVFOLYAMÁRA.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 6 frt.
Fél évre . . . . . 3 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

NEPTANITÓK SZÁMÁRA:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor könyv- és könyomdájába küldendők.

Hírek.

Ó császári és Apostoli királyi Felsége, f. évi június hó 16-án Feldalában kelt legfelső elhatározásával, a magyar honvédség szabadságot állományában hadnagyokká legkegyelmesebben kinevezni méltóztott: Horváthy Ferencet a 4. zászlóaljnál; Sághy Ferencet a 6. zászlóaljnál; Jamnitzky Jánost az 5. zászlóaljnál; Domanovszky Zoltánt a 4. zászlóaljnál.

Zenta város országos képviselőjévé Szabó László függetlenségi párti választott meg.

Szabadkan Ivánka Imre és dr. Horváth Mór szabadelvű pártiak választottak meg. Az egyik kerületet pártunk a függetlenségi párttól hódította el.

Toth József, zombori kir. kincstári alügyész lugosi kincstári ügyészévé nevezetett ki.

Nagy János aradi kir. kincstári alügyész hasonmóságban Zomborba helyeztetett át.

Dr. Dekker Gyula kulai kir. járásbírói aljegyző hasonmóságban a zombori kir. törvényszékhez helyeztetett át.

Saahy Ferenc, újvidéki kir. járásbírói aljegyző kornok, a palánkai kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezetett ki.

Ápáthy József nagy-szent-miklósi kir. járásbírói aljegyző hasonmóságban Kulára helyeztetett át. Maly József a zombori jószágigazgatóság titkári helyettesévé nevezetett ki.

Hymen. Michelsz Gyula, helybeli gyógyszerész, eljegyezte Heindlhofer Róbert, helybeli közbecsülésben álló kereskedő és városatya kedves leányát, Emma kisasszonyt.

A magyar nemzeti muzeum régiségtárának ajándékozta: Narancsik Lajos Batináról 1 őskori bronztokosvésőt, Csirszka Konrád Bezdánból 1 őskori perimás bronzvésőt.

Pályázat. A szabadkai kir. járásbírósnál egy aljárásbírói állás betöltendő.

A topolyai járásbírósnál egy irnoki állásra pályázat van hirdetve.

Egyházi műenék. Vasárnap a 1/2 9 órai misén Vojnits Izabella k. a. énekelte Haydn „O salutaris” és Beethoven „Agnus Dei” című énekeket.

Az újvidéki pangerman irányú „Bács-Bodrogher Presse” június 22-iki számával megszűnt politikai lap lenni. Schreiber ottani előkelő polgár végre maga is megszokálva a nevezett lapnak hazafiatlan hangját és tartalmát, visszavonta a helyette letett óvadékot s így a lap kulturálissá alakult, a mi körülbelül egy jelentésű a megszűnéssel.

A helybeli állami főgimnáziumban a „Te Deum” f. hó 28-án lesz.

Lehotzky János, kulpi nyilasköztörvényes elnök, nyilatkozatot küldött be, melyben R. I. jegyű pívnicai levelüknek személyére vonatkozó állításait rágalomnak mondja és beküldjük ellen elégtételt keresni fogadkozik. Minthogy mi az igazsággal ellenkező bármilyen szenzációs híreket mindenkor rosszalunk, az illető levélíró ezennel is megőrjök. A ki igazat nem akar írni, ide ne írjon!

Riesz Lőrinc, lovag, a ki sokáig Péterváradon mint várparancsnok működött, Bécsben mint nyugdíjas sakkjátékközben gutaütéstől szörnyen halt.

Szabadkan Kosztolányi Árpád, tanár, július 5-én esküszik meg Brenner József gyógyszerész leányával, Lálkával.

Prámer Elek tanár ur egy db es. kir. aranyat ajánlott fel egy jeles és jóiseletű tanuló jutalmazására; Müller Gyula ur „Babos kendő” népszínművéből tiz, „Asszonyok büne, férjek átka” regényéből egy példányt; Dr. Molnár István Lajos tanár ur 6 darab különféle ifjúsági művet ajánlott fel érdemes tanulóknak jutalmazására; alulirt igazgatóság a nevezett uraknak ezen ajándékaikért szives köszönetet mond. Radics György, főgimn. igazgató.

Az államkincstárból 1883-ik évben nyert javadalmasítás és egyéb bevételek, továbbá a megyebeli községek és birtokosok által befizetett közmunka váltásdíjak, székház-építési és betegápolási járulékok felhasználásáról 1883-ik évre szerkesztett négy rendbeli számadások megvizsgáltatván, kifogástalanoknak találtatnak; minél fogva a megyei bizottság t. tagjaival oly megjegyzéssel közöltetnek, hogy ezen — az 1870-ik évi XLII. t. c. 14. §-ának megfelelőleg 15 napon át, azaz folyó évi június hó 13-tól 27-ig a megyei palota nagytermében betekintés végett kiteendő és a legközelebbi évnegyedes közgyűlésnek megvizsgálás céljából előterjesztendő — zárszámadások ellen netalán felmerülő észrevételek, a közgyűlést 5 nappal megelőzőleg adandók be. Bács-Bodrogh megye állandó választmányának Zomborban, 1884. évi június hó 11-én tartott üléséből. Schmausz Endre, alispán, mint az állandó választmány elnöke. Szalai Károly, m. közig. főszámvevő, mint előadó.

Vasuti menetrend 1884. évi május 20-tól.

Szegedről Eszékig.	5. vonat	7. vonat	9. vonat
Szegedről indul	6.45	3.30	10.55
Horgos „	7.26	4.16	11.50
Palics „	8. —	4.50	12.31
Szabadka „	8.40	5. —	2.20
Bajmók „	9.26	7.08	3.45
Militics „	10. —	7.57	4.42
Zombor „	10.25	8.35	5.40
Szt. Iván „	10.48	9.10	6.21
Szóna „	11.02	9.32	6.52
Gombos érkezik	11.14	9.48	7.11
Erdődről indul	12.30	11.25	—
Dálya „	1.40	12.05	—
Drava-Szarvas indul	2.03	12.28	—
Eszékre érkezik	2.35	1. —	—
Eszéktől Szegedig.	6. vonat	8-ik vonat	10. vonat
Eszékről indul	12.20	3.30	—
Drava-Szarvas indul	12.53	4.03	—
Dálya „	1.58	4.55	—
Erdődre érkezik	2.14	5.11	—
Gombosról indul	3.14	6.35	8.15
Szóna „	3.27	6.54	8.39
Szt. Iván „	3.41	7.15	9.06
Zombor „	4.08	7.58	10.10
Militics „	4.24	8.23	10.40
Bajmók „	5.02	9.21	11.58
Szabadka „	6.30	10.35	2.33
Palics „	6.46	10.51	2.55
Horgos „	7.24	11.25	3.45
Szeged érkezik	8. —	12. —	4.30
Zomborból Budapestig.	403. von.	411. von.	413. von.
Zombor indul	4.08	10.10	7.58
Szabadka érkezik	5.41	1.03	10.11
Szabadka indul	6.07	2.05	10.40
Kis-Körös érkezik	7.44	4.13	1.20
Kis-Körös indul	7.51	4.23	1.30
Budapest érkezik	10.58	8.15	6.10
Budapestről Zomborig.	412. von.	404. von.	414. von.
Budapest indul	6.40	3.50	9. —
Kis-Körös érkezik	10.41	6.34	1.29
Kis-Körös indul	10.51	6.41	1.39
Szabadka érkezik	12.57	8.20	4.30
Sza adka indul	2.20	8.40	6. —
Zombor érkezik	5.06	10.15	8.17
Zomborból Zimonyig.	412. von.	—	—
Zombor indul	10.10	—	—
Szabadka érkezik	1.03	—	—
Szabadka indul	1.28	—	—
Csantavér „	2.00	—	—
Topolya „	2.30	—	—
Kis-Hegyes-Feketehegy indul	3.00	—	—
Verbász-Kula indul	3.29	—	—
Ó-Kér „	3.54	—	—
Kiszács „	4.15	—	—
Újvidék „	4.52	—	—
Pétervárad „	5.08	—	—
Karlóca „	5.27	—	—
Beeska „	6.04	—	—
India érkezik „	6.29	—	—
Mitrovica III. érkezik	—	—	—
Mitrovica III. a. indul	—	—	—
India indul	6.36	—	—
Ó-Pazna indul	6.56	—	—
Uj-Pazna „	7.16	—	—
Batajnicza „	7.33	—	—
Zimony érkezik	8.07	—	—
Zimonyból Zomborig.	411. von.	403. von.	—
Zimony indul	6.40	11.38	—
Batajnicza indul	7.15	12.06	—
Uj-Pazna „	7.32	12.20	—
Ó-Pazna „	7.52	12.36	—
India érkezik	8.14	12.54	—
Mitrovica III. érkezik	—	—	—
Mitrovica III. a. indul	—	—	—
India indul	8.21	1.01	—
Beeska indul	8.49	1.26	—
Karlóca „	9.23	1.58	—
Pétervárad indul	9.39	2.13	—
Újvidék „	10.03	2.36	—
Kiszács „	10.32	3.04	—
Ó-Kér „	10.54	3.25	—
Verbász-Kula „	11.24	3.54	—
Kis-Hegyes-Feketehegy indul	11.53	4.16	—
Topolya indul	12.29	4.45	—
Csantavér indul	12.54	5.09	—
Szabadka érkezik	1.27	5.42	6.30
Szabadka indul	2.20	6. —	—
Zombor érkezik	5.06	8.17	—

Észrevétel: A kövén nyomott számok az éjjeli órákat jelzik esti 6 órától reggeli 6 óráig.
A 411., 412., 413. és 414. számú vonatok omnibus vonatok.
A 403. és 404. számú vonatok, személyvonatok.

Milassevits János, a helybeli segélyegylet elnöke, némi félreértések miatt állásáról lemondott Ehhez joga van ugyan, azonban nem tagadható, hogy az iránta már három ízben nyilvánult bizalommal szemben neki is kell erkölcsi kötelezettséget ismernie s legalább a folyó üzleti év lefolyását bevárni; mert alig tehető fel, hogy egyszerre megszűnt volna belátni pártolásra méltó voltát azon közhasznú intézetnek, mely részben az ő kezdeményezésére indult meg s melynek jelen virágzó állapota körül neki tagadhatlan érdemei vannak. Kár lenne ezt tennie, különösen a mostani választás után, nehogy a különféle balmagyarzatoknak látszólagos alap adassék.

A megyei központi választmány f. hó 22 én ülést tartott, melyen a megejtett képviselőválasztásokat észrevétel nélkül felterjesztette a belügyminiszteriumhoz.

Kovilon folyó hó 19-én megjelent két görög keleti pap, névszerint Gyergyi Száva világi és Grigarie Iliá kalugyer, Azsiának Mezopotamia tartományából, könyvradományt gyűjtendők egy templom felépítésére. A Tigris és Euphrát összefolyásától az utat tengeren és vasuton 90 nap alatt tették meg Fiuméig.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium selyemgubók beváltására az eddig két ízben utalványozott 15,000 frton kívül újabban ismét 10,000 frtot utalványozott Milla Márton apatini tanítónak.

Kuczurszky Antonia f. kovili lakos kárára folyó hó 15-16 ik közti éjjel Szubotin Mios szabályai és Dimitrov Maja f. kovili cigányok 2 drb lovat 300 frt értékben elloptak. A tolvajokat a csakjasi rendőrség letartóztatta, a ki tettüket beismerték és az ellopt lovak hollétét is megvallották Említésre méltó, hogy ez e községben a f. év folyamán a második rablási eset.

Beküldetett Palánkán is már vagy 10 napja folyik a selyemgubók beváltása, azonban a gubóikért kapott utalványait a termelők az itteni m. kir. adóhivatalnál azon egyszerű okból nem válthatják be, mert annak pénztárában semmi készlet sincsen. Tény, hogy a beváltási ár csekély, de azt a nép fáradságos, gondteli és becsületes munkával érdemelte ki, sőt a fákon mázskálva életét is kockáztatta és ezáltal a magyar selyem ipart emelni törekedett sime most távol fekvő községekből behozzák gubóikat s azért pénzt nem kaphatnak. Mit tegyenek mást ezen a szegényebb osztályból valók, hogy legalább haza mellessenek megint? Utalványait a beváltó hivatal körül leskelődő üzérkedő lelkiismeretes (?) uraknak vesztességgel átengedni kénytelenek. Ilyen körülmények között — nem bízható — hogy jövőre is akadna termelő, mert az elkeseredés igen nagy.

Adományok a Bács-Bodrogh megyei történelmi társulat muzeuma számára. I-ó osztály: Pénz és éremgyűjtemény. (Folytatás.) Berényi Déniel bajai apát-plébános szives adománya: Uno centesimo 1822. Lombardia-Venecia. Rézpénz. — 3 centesimi 1822. Regno Lombardo Veneto. Rézpénz. — 5 centesimi 1822. Regno Lombardo Veneto. Rézpénz. — Uno centesimo. 1867. Vittorio Emanuele II. re d'Italia. Rézpénz. — Duo centesimi. 1867. Vittorio Emanuele re d'Italia Rézpénz. — Uno soldo 1768 Rézpénz. — Uno centesimo. 1826. Carol Felix rex Sardiniae, Cypr. et Hieros. Rézpénz. — 3 centesimi 1852. Imperio austriaco. Rézp. — Moneta spicciola per r. lomb. veneto. 1862. Rézp. — Helvetia 1868. Rézp. — Ein neu Groschen, 10 Pfennige. Sachsen 1849. Rézp. — Zwei Pfennige. Sachsen 1853. Rézp. — Ein Pfennig. 1866. Sachsen Rézp. — Ein halb Pfennig. Évszám nélküli rézpénz. — Ein Greschl 1760. Rézp. (Két példány). — Ein Pfennig 1776. Rézp. Ein Greschl 1782. Rézp. — Ein Pfennig 1796. Rézp. Ein Pfennig. 1859. Rézp. — Koepka, orosz rézpénz 1828. — Koepka orosz rézpénz 1852. — 5 bani, Romania. 1867. Rézp. — 2 bani, Carol I. domnul Romaniei. 1879. Rézp. — 5 bani, Carol I. rege al Romaniei. 1882. Rézp. — Victoria dei gratia Britanniarum reg. fidei. def. 1853. Rézp. — Victoria d. g. britt. reg. f. d. Half penny 1864. Rézpénz. — Egy római pénz Domitianus korából. — Egy római pénz Dioklecianus idejéből. — Egy római pénz Probus idejéből. — Egy római pénz Aurelianus idejéből. — Egy római pénz Licinius idejéből. — Egy római pénz Constantinus idejéből. (Hat drb római rézpénz). — Folytatása következik. A megyei történelmi társulat muzeumának szánt szives adományokat kérem hozzájuk beküldeni. Dr. Margalits Ede, titkár.

A „Vadászkürt” szállodában üzletszerűleg fenálló „nasi-vasi” zsebelők bandájára, e lapok hasábjain már többször figyelmeztettük a hatóságot. A napokban többek láttára éjnek idején betoppant egy borázottot szegény ember a Vadászkürtbe, a hol a „játékosok” folytonosan üléseznek és pro forma játszanak. is. A mi emberünk neki bátorodott és szinte részt vett a játékban; de sajnos, igen rövid idő alatt minden pénzt elvesztette a játékosoknál. Már most eltekintve attól, hogy eddig is sok tudatlan és könnyelmű emberrel már megesezt, hogy a jó madarak lépve vezeték és kifosztották, fel nem foghatjuk; hogy lehet az, hogy a város kellő közepén, ily fosztogató compánia akadálytalanul folytathatja büns és törvényellenes mesterségét. — Kérünk radikális intézkedést. r. l.

MIKOR MÁK JUCI MEGNÉMULT.

— Éppen a bodajki tornyot zindelyezték lelkem.
— Ne mondja komámasszony!
— Csillagom, hiszen ott voltam; még most is a halalos veriték lepi meg az egész testemet, ha rágon-dolok. Olyanra nem emlékszik az öreg Faragó bácsi sem, pedig már vak is, süket is s aztán a 88-at tapossa.
— Tudja komácskám, előttem csak úgy rémlik, hogy hallottam róla valamit s eszembe jutott most, hogy ezt a szerencsétlen asszonyt láttam a templom ajtóban.
— Tudom én galambom az egész dolgot apróra. Hogy ne tudnám?! Senki sem tudja úgy, mint én. Hiszen nyoszolyólány voltam . . . Hogy eljárt az idő lelkem! . . . Jaj, ha eszembe jut: mindjárt elvesz most is a szemem világa . . . Mi atyánk Isten! . . .
— Mondja el komámasszony, ha nem restelli.
— Mindjárt csak ide megyek a sapkás zsidóhoz,

tudja lelkem, úgy vagyunk már az urammal, hogy egy reggel sem maradhat el a pálinka Sok pénzbe kerül, az igaz, de hát a szegény embernek az adja az erőt.

— Hiszen éppen én is oda igyekezem. Gyertünk együtt. Hallotta e már, hogy a Templomos Csányi Gergőnek meghalt a fiacskája, — az a szép hat osztendős gyerek, — az éjszaka. — Pedig semmi baja sem volt, csak úgy gurnyasztott vagy két hét óta, hol melege volt, hol meg fázott; a lelkem nekem kereszt-fiam volt. — Doktort nem hívtattak, mert hát lássa komácskám, az ilyen kis gyerekek az sem tudja kitálalni a baját. Tegnap este ott voltam én is. Vízért szegényke, de nem mertünk neki adni, mert hát minek is issza azt a sok vizet? Éppen disznótor volt; borral kínáltuk s megivott a lelkem vagy négy pohárral, — aztán éjfél után meghalt.

— Hja lelkem komámasszony, szabad az Isten mi dnyájunkkal. — No hát forduljon be galambom hozzánk, majd elmondom a Mák Juci esetét, az én emberem úgy is kukoricát morzsolni van a pisze zsidónál.

— Igaz, hogy sietős dolgom volna. Az uram vára-kozik, meg a Templomos Csányiékhoz is kéne menni — a fiúskát öltöztetni; de nem bánom no, olyan kívánsyi vagyok rá mindig, mikor ezt a szegény koldus asszonyt látom.

* * *

— Hát galambom, úgy történt az, hogy a Mák Juci gyönyörűsége szép leány volt abban a korban, — velem egy idős — de roppantul kényes is. Persze tudta, hogy ő az első a faluban. Csak igaza van a tiszteletes urnak, hogy Isten megalázza a kedélyt. Ő parancsolt apjának, anyjának, mert hát azok bálványozták. Minden vasárnap más-más cifra ruhába öltözött s mikor végig ment az utcán, mint egy páva: bizony megnézhetné volna akár egy gróf is. Meg is nézték sokan, de rá sem hederített a paraszt legényekre. Az apja — az öreg Mák András — bíró volt akkoriban Bodajkon, sok uri népség megfordult egyszer-mászor a házánál és a Jucikát úgy elkapták, hogy no...

— Mindig azok az urak csinálják a zavart a szegény ember lánya körül, komámasszony.

— No, esillagom, itt Juci volt a hibás, rajta is van Isten büntetése. Mert hát — hogy egyik szavamát a másikba ne öltsem — lakott a faluban egy ácsle-gény, Bárdos Pali — molnár volt a rétalji malomban. Bizony kár érte! Olyan volt legénynek, mint a Juci lánynak: páratlan. De nem mert hozzá közelíteni, csak messziről kísérte édes szerelemmel, titkos epedés-sel. A lánynak tetszett, hogy ezt is magába veszejtette, mert deli fiatal volt s aztán milyen erős galambom! Egyszer a Tulipán zsidónál (vörös képéről hitták úgy) összeszóllalkozott a csizmadiákkal; bevágta fejszét a vastag tölgya asztalba, hogy: „no, a ki kihúzza annak egy akó bort fizet.“ Lelkem kilenc csizmadia nem bírta a fejszét kivenni az asztalból, ő meg nevetve, fél kézzel kirántotta. De meg is juhászodtak a csizmadiák.

— Tyű, tyűh, de nagy erő lakhatott benne!
— Hát ilyen legény volt a Bárdos Pali. Egyszer galambom, mi történtik? — Hát az, hogy Juci a ma-lomba volt örletni, nem igen szokott pedig ilyen ese-léd munkára fanyalodni. A Pali olyan áhitattal nézett rá, mint a katolikus ember a szentségre, akár visszár-járól foroghatott felőle a malom. A lány egyszer csak nagy gorombán oda rivallt: „no mit bámul úgy rám, nem vagyok új kapu!“

Azért nézem — felelt a legény fájó, suttogó han-gon — mert... mert... szeretem.

Ha, ha, ha — kacagott Juci, tapsolva kezével. — Igazán? Be tudná bizonyítani? No jöjjön s azzal szaladt ki a malomból egyenesen a patak gátra. Pali utána.

— Mély-e itt a víz? kérdé.
— Van két öles, felel a legény.
— No, ha szeret, hát mutassa meg, azzal a nya-kában levő hatszoros piros kalárist lekavarintja s be-dobja a patakba. No menjen hozza ki. Ilyen bolondos lány volt az! Bárdos egy szót sem várva többet, be-ugrott a vízbe.

— Szerelmes Istenem, ha oda fult volna!
— De nem fult lelkem. Mig a kalárist kereste, az a figura lány úgy kacagott oda fenn a parton, tet-szett neki a multság. Egyszer, jó idő mulva felbu-kott, kezében hozva a nyakbavaló gyöngyöket. Erre aztán megkomolyodott a leány, mert hiszen csak benne is volt lélek.

— No hiszi-e már, kérdé a csúron viz legény — a mit mondtam?

— Hiszen, elhiszem s olyan tekintetet vetett rá, a mitől abban a minutumban megszáradt rajta a ruha.
— Ne mondja komámasszony!
— No hát nem is egészen, csak úgy félig.
— Hát magának nincs egy szava se hozzám. Csak egyetlen szó? kérdé a legény.
— Köszönöm... Majd lesz... majd... megkérdelem előbb édes apámat, s azzal elszaladt, ott hagyott malmot, molnárt, lisztet; akár a patkányok, egerek osztozhattak rajta.

Persze, hogy azt az egész kaláris históriát meg-tudták Bodajkon hirtelen és azt mondták rá, hogy de megtalálták egymást, az Isten is össze teremtette őket. De bezzeg Mák András uram nem úgy vélekedett. Az ő leányát egy molnárlégeny nem fogja belisztelni soha! Kegyetlenül is összeszidta volna Jucikát... ha merte volna azért a helytelenkedésért, a mit a rétalji malomban elkövetett.

Bárdos Palit meg azzal csipkedte a legénység, hogy beállott a bíró lányához vizla kutyának. Bizony lelkem komámasszony nem egyszer volt a miatt fejk beverése. Az a szegény molnár úgy járt, kelt, mintha az esze távozott volna el a nagy szerelem miatt. A bíró házához nem mert közeledni, csak úgy imitt-amott találkozhatott a Jucikával, a ki csak kacagta, nevette, hitette a boldogtalant. Be kár volt érte!

— Mért nem hagyta ott, ha olyan csapodár volt?
— Jaj galambom, a szerelem erősebben fogja az embert, mint a vaskapocs. Olyan dühös volt az ak-kor, mint egy veszett bika, nem jó volt vele találkozni. Hiszen ismeri lelkem az öreg Fitos Istvánt? No annak

is akkor tört ki a lába. Hetyke legény s a Bárdos bosszantására dalogatta azt a nótát, hogy:

Megállott a malom-kerek,
A Mák Juci sokat szeret.
Csókjával itatja,
Csali-csalogatja
A legényt.

A Bárdos Pali ezért a nótáért úgy vágta a föld-lőz, hogy mai napig is sánta

Egyszer aztán azt rebesgették a faluban, hogy hozzá megy már Jucika Palihoz, csak azt kötötte ki, hogy hagyjon fel a molnársággal, elég gazdag az ő apja, lesz mit a tejbe aprítani. Csakugyan is eltávo-zott a legény a malomból, úgy kezdett élni mint va-lami ur. A lány megígérte neki, hogy az övé lesz, várjon farsangig. Minek is hitt neki az a derék em-ber? De kár volt érte! Hej galambom „áprilisi idő a lány természete, lelke, gondolatja: az találós mese,“ kivált a Mák Jucié.

Hát az történik, hogy a fiatal esendbirtos oda ko-pogat a bíró uram házához. Szép ember volt az is, de nem volt egyebe a karikás ostoránál, meg a rajtava-lójánál. Jucika, kinek annyi szeretője volt, mint a haj-szála, könnyen kiverte fejéből Bárdos Palit minden ka-lárisostól együtt Micsoda egy molnár, egy ács, egy esendbirtoshoz képest, a kit tekintetes urnak hívnak?

— Lásna komácskám, ilyen bolondok a mi lá-nyaink, így kapnak azon a sok kupeihér, uri fajtán, pedig mind csak a pénzére vágyik a közönséges leánynak.

— No de meglakolt érte lelkem, megbüntette az Isten szőszegéseért. Mikor Pali beállított hozzájuk far-sangban, hogy ő így meg úgy szereti a leányt, tenye-rén fogja hordozni, a széltől is oltalmazni, s hogy miután szavát is bírja Jucikának: tűznék ki a termi-nust az ő boldogsága kezdetének... hát lelkemadta — kineveték. Úgy a... még a leány is azt mondta neki, hogy hiszen én csak játszottam magával Bárdos.

Az a csuda, hogy szét nem szedte őket darabokra, a milyen veszett dühös volt. Megesküdött elő-tük az édes anyja üdvösségére, hogy ha az egész vár-megye útját állja is, az a leány az övé lesz; neki ígérték, ő elviszi.

Mák András uram azzal fenyegette, hogy becsu-katja, ha ki nem takarodik házából. Ő pedig felfo-gadta mind a három Istenre, hogy az a csalfa leány nem mondja el mássat az esküt soha. Nohát nem is mondta.

— Oh, oh szerelmes Istenkém, de bolond is a világ komámasszony!

— Huncut, lelkem, azt mondjuk, huncut. Azt a derék embert, úgy tönkre tenni. De kár volt érte!

— A farsang elmúlt. Juci nem ment férjhez. Azt beszélték, hogy félnek a Bárdos boszujától, hogy valami siralmas dolgot fog eselekedni. Látták is, hogy pisztolylyal jár, a mit ugyan a esendbirtos elvitetett tőle, — nem szabad parasztnak fegyvert hordozni ma-gával.

— Megjött a tavasz is, olyan szépen indult az idő, csupa áldás mosolygott az egész határon. Nagyon emlékezem rá lelkem, mert én is abban az esztendő-ben mentem férjhez boldogult első uramhoz, az Isten nyugtassa meg!

— Hát egyszer csak reb-sgetik, hogy májusban esküszik a esendbirtos Jucikával. Olyan titokban esi-nálták lelkem, hogy senki sem tudta, még a hirdetés alól is de s perálták magokat.

Bárdos nem ment vissza a malomba, mint ácsle-gény dolgozgatott, akkor éppen a torony tetejét zsi-delyezték. Hiába mondtuk a Jucinak, mert én is nyo-szólyó lány voltam, hogy úgy intezze a hitre való menetelt, hogy Bárdos észre ne vegye, nem használt semmit. Az a esél-csap lány még örömet talált benne, hadd lássa az a zsidelyhegyező, hadd egye a méreg.

Elindultunk a templomba a hitre. Szépséges májusi nap volt, úgy ragyogott minden, de mégis leg-szebben ragyogott a menyasszony, — igaz, hogy drága ruha is volt rajta. Soha olyan szép teremtést nem lát-tam. Bárdos ott kovácsolt baltájával a toronytetőn.

— Hát galambom, a mint közelebb érünk a templomhoz: feláll a toronytető lécein, két kezét a homlokára teszi a nap elébe s úgy néz a vonuló nász-menetre. Én mindjárt félni kezdtem, mondtam is a Jucinak, de ő csak nevetett arra is, hadd bizlalja a szemét rajtam, mondá. A muzsika szólott, de azért az egész népszép látta a toronyról bámuló ácslegényt, vették észre azt is, hogy ingadozik, a baltát felemelve tartotta jobb kezében.

A mint oda értünk a torony alá: egy rettenetes ordítás hallatszik felülről, aztán repül egy balta a vő-legény fejének s hull utána egy ember a toronytető-ről sebesen, sebesen az ajtó előtti kövezetre...

... Jaj, mi atyánk Isten, most is fázom...

— Szerelmes Jézuskám! a Bárdos volt komám asszony?!

— Az lelkem. Mikor felocsúdtunk a rémülésből: szétéztünk, hát a esendbirtosnak a fél orcáját egészen elvágta a balta, csak úgy fittyegett, mint a mézsárszék előtt a borjú címer. Bárdos Pali ott feküdt irtózatosan összetörve, élettelenül. A menyasszony sápadtan állt, koszorujára, arcára freescsent a vér, meg a velő. Csak makogott. Soha attól a minutától nem szólt az egyet-len kummát se lelkem... Megnémult. Ilyen eset nem esett még az országban sehol.

A lakodalomból persze semmi se lett. Juci ot-ton maradt némán. Szülei hónapokig úton-útfélen úgy rítottak, mint a patak. Nemsokára aztán sírba vitte őket a bánat, Jucika is ott hagyta Bodajkot s a szép ke-vély leányból a legszerencsétlenebb teremtése lett a világnak.

* * *

— Jaj, komámasszonykám, bizony sokáig is időz-tem, az uram majd haragudni fog, megyek, sietek lelkem.

— Megálljon galambom, én is egy kis ennalólt viszek az emberemnek a pisze zsidóhoz. Amint a templom elé érnek, ott ül a kövön egy száraz, vézna alak. Haja rendetlenül lóg szemébe, ba-

rázás arca, mint novemberben a falóvél, szeme tétó-vázó, mellette kendőjében egy s más alamizna.

— A két asszony megáll „Szegény Juci“ — mondja egyik.

— A vézna alak felemeli beesett szemét: „Ha-bo—a—bo—ba, ha—bo—a—bo—ba“ hebegi s kinyújtja váz kezét.

— Juci nem ismerz engem? Én vagyok a Piri-tós Jánosné, a Cseke Magda, nem ismerz, együtt gye-rekeskedtünk?

— Ha—bo—a—bo—ba, a—ba ba

— Szegény leány, adjunk neki valamit komácskám.

— Emlékszel-e Juci, mikor menyasszony voltál ezelőtt 45 esztendővel?

— A házare mintha figyelemre szedné össze rán-cos vonásait.

— Emlékszel e még Bárdos Palira, a szép ács-legényre?

— Aztott kezével homlokához kap, mintha em-lékezete fiókjában keresne valamit; aztán kócos fejét száraz karjára bocsátja és sír, sír, sír a szíve sza-kadtáig.

Forgács Endre.

A vén akácfa.

Vén akácfa! most is udvarunkban állasz Görnyedő derékkal, bús tekintetteddel. Nem vagy te a régi, törzsököd is száraz. Minden év egy ifju lombos ágat vett el. Állsz némán, multamnak szomorú emléke, Szomorú, de mégis annyi sok varázsod. Hisz te tartod ébren, te hozod elmembe Azt a sok keservet, azt a boldogságot.

Még mikor tavasszal, áldó napmelegben Koronád virágzott fehéren és zölden, Virágsátrád alatt játszva enycelegetem Kis testvéreimmel, kik már rég a földben: Röpödöttek fölöttünk zsongó-bongó méhek, Köröttünk lombjaid édes illatárja. S mi az anyajkról gyűjtögettünk mézet — Rég volt ugy-e az már, rég volt, vén akácfa?

Még mikor sugárzó nyári delutánon Kiterítéd fölém széles, hűvös árnyad... S én leheverésze — ébren-e vagy álmon — Hallgatám, hogy vert az óra kettőt... hármat... S hosszan ábrándoztam mikor lesz kedvesem Karjaimba dőlve, kebelemre zárva... S lágyan ringatott el a boldog szerelem. Rég volt ugy-e az már, rég volt, vén akácfa?

S hogy bánatos ősszel költözött a daru, S költöztek szivemből a legszebb remények — Sorsom balra fordult s lett kfnos, sanyaru — Sárga ernyőd alatt hányszor pihenék meg. Fölöttem az égen vándor-felhő szállott... Esőben a róna... szemem könnyben ázva, Nyakamba vettem a széles nagy világot — Rég volt ugy-e az már, rég volt, vén akácfa?

S mire bolygásimból haza visszatértem S elfogyott az ifju minden életkedve, Jég feküdt az előbb vadvirágos réten... S letarlott gallyaid zuzmarával fedve... A szobából néztem amint a fergegteg Mindinkább gyérülő ágaidat rázta... Oh rajtad a szívem oly igen megesett!... De rég volt az ugy-e, rég volt, vén akácfa?

Most neked már mindegy régi jó barátom, El vagy te készülve már az utolsóra... Ah de fájna nekem tőled végleg válnom... Mert nekem is üt majd nem soká az óra... És kik együtt éltünk küzdöttünk e létben, A sírban se leszünk egymástól elválva... Ott is, ott is együtt porladozol vélelem, Te lész a koporsóm, ugy-e vén akácfa?

Völgyi Gusztáv.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR. *)

Ajánlat.

Tisztelettel alólirott, a ki a jegyzői vizsgát ma-gyar, német és szerb nyelvben letettem, s ezen szak-mába vágó teendőkbem teljes és beható jártassággal bírok, bátor vagyok magamat, a községi és árvatári számadások elkészítése, a B) adófükönyvek lezárása esetleg azok leszárolása, valamint a kataszteri föld-adó munkálatok rendezése végett, segédjegyzőül, eset-leg aljegyzőül ajánlani; különösen kérem becses figyel-mébe venni, hogy a marhatörzskönyv megfektetése és vezetése körüli munkálatokat ezen intézmény behoza-tala óta a hatósági és községi közegek teljes megelé-gedésére vezetem és hajlandó vagyok ezen munkála-tokat 2—3 községben is elvállalni.

Kívánatra a bizonyítványaimat bemutatandom. Szives meghívásokat kérem címem alatt Bácsba, a hol jelenleg alkalmazva vagyok, intézni.

Bács, 1884. évi június 18-án.

Tisztelettel

Hrdini János,
segédjegyző

*) Az e rovatban közlöttekér: nem vállal felelőséget a szerk

könyvi ha-
grehajtató-
vedő elleni
égrehajtási
letén levő,
btori 1479.
51-4453.)
a zombori
z. 14 hold
Jóvánt il-
az árverést
ltási árban
atlanok az
ti 9 órákor
6 nyilvános
alól is el-
lanok bees-
észpénzben,
rfolyammal
3 sz. a kelt
ölt óvadék-
letenni,
nében a bá-
éséről kiál-
ni.
15 én.
nyvi hatóság.

Harkányi gyógyfürdő.
Magyarország, Baranya vármegyében.
Harkányi gyógyfürdő
fördőidény május 1-től szeptember 30-ig.

Ezen 50° K. természetes meleg ártézi kénforrás nemcsak az ország első gyógyintézetéhez tartozik, hanem a külföldi isony gyógyintézetek mintájára felépült. Vegyalkatrészeit illetőleg Dr. Than Károly vegytanár által teljesített elemzés szerint kénes, mely illanót, búzást és mindjeddig ismeretlen szódaló-gyógyászati tartalmú. Kénes gyógyvizek hatással bír **csuszos, közhvény, görvény, idült bőrkütségekre, aranyér, nő-bántalmakra, fogamzási bántalmak, fehérfolyás, sebhegerek, dagadtok és higanyos gyógyászatok által okozott mérgezésre, továbbá májlep, általán mirigy-dagadtokra, nevez hallás, idült szembajok és ivarszervi bántalmak ellen.**

A fürdőigazgatóság sok évi tapasztalat alapján kijelentheti, hogy ezen csodaszert gyógyfürrásnál ezerek és ezerek a legmagasabb és legnehezebb betegségeket is egészségüket és épségüket visszanyerték, a miért is a legnyugatibb orvostudományok elismerését érdemelték. E fürdő a maga nemében egyedül, minden más akár belföldi, akár külföldi hasony-gyógyfürrásnál, gyógyhatás tekintetében felülmúlja; a mit külföldben az évről évre százezer vendégnek száma is bizonyít. Az utazásra ajánlatos: Budapest-pécsi vasút vagy Déli vasút. Budapest-Kanizsa-Bárcsi vonalra, állomás: **Fécs.** Alföldi vasút Eszéken át Villányig, Mohács-pécsi vasút, állomás: **Villány.**

Poszt- és távirat-állomás. Bővebb tudósítást a legnagyobb készséggel **Dr. HELLER JÓZSEF** rendes fürdőorvos nyújt.

Harkányi gyógyfürdő.
12-3

745 szám.
1884. **Pályázati hirdetmény.**

Felső-Szt.-Iván községében üresedésben lévő s szabályrendeletileg megállapított minden egyes szülési esetben egy forint, nemkülönb a községi pénztár által fizetendő évi 100 frt készpénzfizetéssel egybekötött községi szülészeti állomásra ezennel pályázat nyitattik.

Kellőleg felszerelt pályázati folyamodványok f. évi szeptember 29-ig alulírott előjárásához benyújtandók.

F.-Szt.-Ivánon, 1884. június hó 18-án.
Horváth Máté, Markulin János,
jegyző. 3-1 bíró.

147-160. sz.
végr. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbíróóság 1036. és 1148. számú végzése által Westfried J. brünni kereskedőcég javára Schwendner Jakob hódásági szabómeister ellen 242 frt 82 kr. tőke, ennek 1884. évi április hó 8-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 42 frt 60 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 411 frt 05 kr-ra becsült 2 drb szabó-varrógép, ruhaszövetek és kész férőruhamezőkből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek az 1036. és 1148. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Hódásághon, a község házánál leendő eszközzésére 1884. évi június hó 28-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az előírt ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásághon, 1884. évi június hó 18-án.
Mortenson Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

Nincs többé fogfájás!

DOM MAGELONNE főnök a tisztelendő benediktinusoknál Soulauban (Gironde)

FOG-SZERE

használatát által.

Két arany érem, Braxelles 1883. a legmagasabb kitüntetés. — Főtitkára 1878. Bousard Pierre prio által.

1 palack 1, 2, és 4 frt, por 75 kr. és 1 frt.

Lotion végétale Capillaire, hajgyógyászati. Jókony a fejmosásra egyszersmind a hajhullást megakadályozza.

Amalgam toiletté, kintések, égések stb ellen. Egyszerű szer mindenféle bőrbetegségek, kintések, égések stb ellen.

Parfums, nagy választéka az ismert angol és francia illatanyagok, szereknek.

Poudre, fleur de riz de Lahore, elismert legjobb rizpor, finom illatú.

Glycerine anglaise, kintino szer a bőrmel fagyások ellen stb.

Főgyógyosok a nagyban eladásra.

A. Seguin 3. rue Huguerie Bordeaux.
Raktár Zomborban: Heindhofer Robert és Weidinger S. és Zs. uraknál.

Berlin. — **HOFF JÁNOS** csász. kir. udvari maláta-készítmények gyárosa Bécsben. — Szt.-Pétervár.

maláta-kivonat egészségi sör.

Az általános elgyengülés, mell- és gyomor-bajok, sorvadás, vérszegénység s az altesti szervek rendetlen működései ellen. A legjobbnak bizonyult erősítő szer üdülőknek minden emü betegségek után. Ara palackonként 60 kr.

A gyógyanyag és az egészséget előmozdító készülékek belföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdem oklevele.

A l á i r á s o k:

Ö felsége Viktoria angol királyné. — Király ö fensége az edinburgi herceg. — Spenser, a kiállítás elnöke. — John Eric Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark B. fittkár.

maláta-csokoládé.

Testi és idegyengeségben szenvedő egyéneknek felettebb tápláló és erősítő. Ez igen kellemes ízű kiváltképen ott igen ajánlatos, hol a kávé élvezete mint nagyon izgató meg van tiltva. Egy negyedkilos csomag 1.80 kr, 30 és 60 kr. Egy fél kilos csomag 2.40 kr, 1.60 kr és 1 frt.

koncentrált maláta-kivonat.

Mell- és tüdőbajok, idült köhögés, hurut és gégefő-bajok ellen. — Biztos siker s igen kellemes szer. Palackonként 1 frttal és 60 krral is.

maláta-csokoládé.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomor-bajok, elerőtlenedés, lesoványodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősítő szer bármely betegségből idültők számára.

15-15 **58-szor kitüntetve** Alapított 1847-ben.

A valódi maláta-kivonat készítmények feltalálója s egyedüli készítője:

HOFF JÁNOS

csász. kir. udvari szállító urnál, csász. kir. tanácsos.

Európa csaknem valamennyi fejedelmének udvari szállítója. Bécs I. gyári raktár: Graben, Bräunerstrae 8. — Gyári helyiség: Grabenhof, Bräunerstrasse 2.

Elismerő nyilatkozatok és megrendelések főbb és a legmagasabb egyéniségek részéről 1882-ben ö császári fensége Károly, Lajos főherceg, Frigyes főherceg, király ö fensége a valesi herceg, Ligne herceg, az oldenburgi herceg, a reussi herceg, Ferency kisasszony, királynőnk ö felségének felolvasóúje; Mária Valéria hercegnő királyi ö fensége angol nevelőúje, a Metternich család, Clam-Gallas, Karácsonyi, Batthyányi, Romer, Philippovics tábornagy, gróf Wurmbanrat sat. sat. Ajánlva orvosi tekintélyek által, mint dr. Bamberg, Schrötter, Schnitzler, Granichstatten s számos más által Bécsben.

Öt legújabb gyógyjelentés és köszönetnyilvánítás Bécsből és a vidékről 1883. szeptemberben.

Sok százezeren, kikről már lemondtak, a HOFF JÁNOS féle maláta-készítmény által (maláta-kivonat egészségi sör) meglőnek mentve, egészségüket visszanyerték, annak még ma is öröndenek. (A felülditek saját szavai.)

Tekintetes ur! Teljes egy évig sinlődtem fájdalmas gyomorhurutban és köhögésben, hasztalan volt minden gyógyszer, míg csak az ön kintű HOFF JÁNOS-féle maláta-készítményeit nem használtam; néhány hónapja a köhögés tökéletesen megszűnt, étvágyam ismét megjött s egészségem az ön HOFF JÁNOS-féle maláta-kivonat egészségi sörre által tökéletesen helyreállt. Fogadja legforróbb köszönetemet. Egyidejűleg egy magyar nyelven írt köszönet-iratot mellékelek, sziveskedjék azt minél szelebb körben elterjeszteni. Mező-Kovácsháza.
Dr. Nagy Alajos, plébános.

Tekintetes ur! Felkértem az ön HOFF JÁNOS-féle maláta-kivonat egészségi söréből 13 palack s két zacskó maláta-mellékorkának postautánvételt mellet való azonnali gyors megküldésére. Örömmel tudat m. miszerint én az ön gyártmányait igen szivesen használok s azok nekem igen jót is tesznek a gyógyhatásosak. Mély tisztelettel Szt.-Andrá, Villach mellett, 1883. szeptember 5.
Peichl M. igazgatóú.

Orvosi gyógyellamervény.

Tekintetes ur! Van szerencsém önnem azon kellemes tudósítást tehetni, miszerint a HOFF JÁNOS-féle maláta készítmények eddig még valamennyi betegű, kik légzőszervi bántalmak, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebb idők óta szenvednek, a legsikeresebbeknek bizonyultak, miért is újból felkértem önt, postai utánvét mellet "Guschal János urnak Brünben" cím alatt, 28 palack maláta-kivonat egészségi sör és 3 zacskó maláta-csokoládé megküldésére Grottau, 1883. szeptember 9. Mély tisztelettel
Dr. Fröde József, gyakorló orvos.

Főraktár: Falcione Gusztáv és Hrabovszky és Sztřílich uraknál Zomborban, továbbá minden nevezetesebb gyógyszerárban. Baján: Michits István. Szabadkán: Farkas József, Sztójkovits Döme. Ujvidéken: D. Koda, Wagner testvérek. Verbászon: Ferenczy József gyógyszerárban. Zentán: Kupkay Géza gyógyszerárban.

ÓVÁS! Csakis valódi HOFF JÁNOS-féle maláta gyártmányokat kell kérni a cs. kir. keresk. törvényszéknél Ausztria-Magyarországban bejegyzett jeggyel a feltaláló arcképével.)

án, ürese-
készpénz-
ért 20 kr.,
összekötött
vittatik.
másért pá-
eddig gyat
nyelvnek
kellően fel-
gábirói hi-
g, mint a
inkább be-
modványok

Gyula,
gábiró.

gyaknak
órák or
elett szó-
t szóbeli

ellátva,
kezehez

érés meg-

továbbá
kitedő,
aláveti.

kinostári
kikiáltási

k. kincs-

Kikiál-
tási ár

frt	kr
4378	—
3144	92
2627	27
665	—
167	25
129	29
120	—
6307	60
6590	90
9297	63

Ú z i e t a l a k i t á s i é v e 1 8 4 7 .

Valamennyi HOFF JÁNOS-féle maláta készítmény 58-szor lett császárok és királyok által kitüntetve.

Páris. — London. — Budapest. — Grác. — Hamburg. — Frankfurt a Majna mellet. — New-York

A bécsi 1883. évi gyógyszerészi kiállításon ezüst érmet nyert.

**A MOHAI
ÁGNES
FORRÁS**

hazánk egyik legszépsavdusabb
SAVANYUVIZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.
Fris töltésben
mindenkor kapható

ÉDESKUTY L.
magyar kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN.

Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

1.000.000

Kempelen Imre fehérmegyei nagybirtokos tulajdonát képező mohai „ÁGNES” savanyúvíz-forrás telepén 1883. november 15-én töltött az
egy millióodik palaczk Ágnes-víz
mely annyiban képez nevezetesebb eseményt, amennyiben ezen eset Európában az első, mely alig három évi fennállása óta képes volt savanyúvízének ennyire élénk keresletet és közkeveltséget teremteni.

Raktár Zomborban: Falcione Gusztáv, Weidinger S. és Zs.,
Heindlhofer Róbert és Hrabovszky és Sztrilich uraknál.

12-7 A bécsi 1883. évi országos kiállításon ezüst érmet nyert. — A triesti 1882. évi kiállításon bronz érmet nyert.

**SZÁLLITHATÓ ÉS NEM SZÁLLITHATÓ
szegecs rendszerű**

JÁRGÁNY CSÉPLŐGÉPEKET

tisztító készülékkel vagy anélkül,
ugymint

Backer-féle gabona tisztító rostákat
tartós és legkiválóbb kivitelben szállít

a **SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvény-társaság** gazdasági géposztálya.
Budapest, váci-körút 57. sz. (gyár: váci-ut 1696-1699. sz.)

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém e város és vidéke n. é. közönségével tisztelettel tudatni, miszerint az eddig

KAUFMAN SIMON

cége alatt fenállott

kalap-, szűcs-, szőrme- és női-divat ruharaktáramat
1884. évi május hó 1-étől

a Gromon és Zrinyi-utca sarkán ujonan épült házamba (eddig üzemem átellenébe) helyeztem át.

Jelentvén, hogy t. vevőimet újabb, szebb és teljesebb üzletem, fokozott mérvben képes kielégíteni, maradok tisztelettel

Kaufman Simon
özvegye.

*-4

Zombor, 1884. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

2. szám.
b. m. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. közjegyző részéről az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a zombori kir. törvényszék mint esőbírósnak 2782. 1884. polg. sz. árverést rendelő végzése és a hódásghy kir. járásbírósnak 1326 /p. 1884. sz. megbízása alapján a Kaufman Dávid vagyonbukott hódásghy kereskedő csődtömegéhez tartozó és 3117 frt 03 krra becsült bútork és bolti vegyes árucikkékből álló ingóságok alulírt által 1884. évi július hó 5-ik napjának d. e. 9 órákor Hódásghon vagyonbukott lakásán megejtendő árverésen közpénzfizetés mellett becsáron alui is eladatni fognak.

Kelt Hódásghon, 1884. évi június hó 19. én.

Mezey Zsigmond,
kir. közjegyző.

IDEI TÖLTÉSŰ
mindennemű
az európai összes gyógyforrásokból
közvetlenül megrendelt és teljes készletben levő
természetes
ásványvizek
kaphatók: FALCIONE GUSZTÁV kereskedésében ZOMBORBAN.

*-13